

VERGETEN GENTSE SCHRIJVERS. PIET SCHEPENS (WERCHTER 1901 – GENT 1967)

Onderwijzer, letterkundige, vertaler.

Piet Schepens is geboren te Werchter in 1901. Zijn vader heette Edmond. Hij kwam naar Gent en woonde in de Wandelsteeg. Later woonde hij in de Kluiskensstraat 7 en Coupure 71. Hij studeerde aan de Rijksnormaalschool te Gent voor onderwijzer. In 1926 huwde hij te SintAmandsberg met Martha Tollenaere. In de jaren 1930 was hij onderwijzer in het 4e studiejaar van het stadsschooltje in de Ste-Bernadettestraat. Hij had de reputatie zeer streng te zijn en iedere morgen moesten de leerlingen een lied zingen van Emiel Hullebroeck. (In Ghendtsche Tydinghen, 28e jg., nr. 3, mei 1999 staat een foto (1933-34) van het onderwijzend personeel in de St.-Bernadetteschool, met Piet Schepens.) Hij woonde toen in de Koestraat te Oostakker. Later werd hij studiemeester. Hij is gestorven zoals hij geleefd had: als een eenzaam mens. Hij had zijn bidprentje zelf opgesteld, het laten drukken en had er zijn handtekening op geplaatst; er was een vakje voorzien waarin de datum van zijn overlijden kon ingevuld worden. Onderaan: “Het prentenboek van zijn levensherinneringen heeft niet veel mooie bladzijden geteld. Leek het dat in zijn eenzaamheid de illusie van wat najaarszon zou komen en de hoop op een stukje wereld met nieuwe arbeidsvreugde, dan ook is hij te arm geweest om deze illusie te mogen behouden.”

Piet Schepens was een vereenzaamd en verbitterd mens. Een uit zeer hard hout gesneden man. Zijn wrangheid, zijn uitgesproken agressieve gesteldheid was er op gericht zowel vreemden als vrienden uit de kring te houden, die hij rond zich getrokken had. Die houding nam hij ook aan tegenover degenen waar hij intiem mee omging. Die vereenzaming is wellicht ook de reden dat hij, gewild en ongewild teruggeplooid op zichzelf, zoveel heeft verwezenlijkt, zoveel heeft geschreven (een solitaire bezigheid). Nochtans zijn er getuigen die hebben geschreven dat hij vol Uilenspiegelstreken zat: zo verstuurde hij een aankondiging van een nieuw boek, dat kon besteld worden bij “Piet Schepens, letterkundige en kuisvrouw”. Hij vroeg geen vriendschap, maar treurde er om dat hij geen vrienden had. Hij werkte om de genoegdoening van het werk, niet om erkentelijkheid, maar ging er onder gebukt dat erkentelijkheid en eer hem niet werden betoond. Door zelfstudie en door reizen heeft hij zich de Skandinavische talen en kulturen eigen gemaakt. Hij aanbad de toneelschrijver, prozaïst en dichter August Strindberg, die hem tot in zijn levenswij-

Piet Schepens. 1901-1967.

ze toe heeft beïnvloed. Strindberg was een vrouwenhater. Hij schreef een monumentaal werk over de Zweed: August Strindberg, leven en werk, de bibliografie alleen al telt 62 bladzijden (2delen, 1931) dat door de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde met de August Beernaert-prijs werd bekroond. Piet Schepens heeft geen oorspronkelijk creatief werk uitgegeven, al bewaarde hij in handschrift een toneelstuk De zoon van Rembrandt en een boek over magie. Piet Schepens heeft alles samen tachtig boeken geschreven (vertalingen, essays, levens- en reisbeschrijvingen; enkel en alleen Skandinavië en zijn auteurs) en ruim tweeduizend artikels. Auteurs als Undset, Lagerlöf, Hamsun, Holström en Strindberg heeft hij voor Vlaamse lezers toegankelijk gemaakt. Hij heeft ook voordrachten gehouden. Hij was met hart en ziel verknocht aan de rijkdom van de Scandinavische cultuur, die hij aan de bredere lagen van ons volk kenbaar heeft gemaakt. Zijn vertalingen werden geloofd als uiterst vlot en authentiek. Hij was a.h.w. de ambassadeur van het Noorden in Vlaanderen. Maar net zoals de vriendschap zijn deur is voorbijgegaan, is ook de erkenning of bekroning, op één uitzondering na, hem nooit te beurt gevallen.

Piet Schepens was lid van de Vereniging van Oost-Vlaamse Letterkundigen, Académie Arts, Sciences et Lettres de Paris, Belgisch-Zweedse Vereniging "Riksföreningen (Zweden), Knut Hamsun Gesellschaft (Duitsland).

Adriaan Magerman heeft zichzelf de vraag gesteld of de schrijver Piet Schepens voor de Vlaamse letterkunde betekenis heeft gehad. Hij beantwoordt de vraag niet, maar stelt dat hij in het literaire leven in Vlaanderen in elk geval een typische en opmerkelijke verschijning is geweest. Jef De Pauw schreef dat Piet Schepens de enige vertaler in Vlaanderen is geweest die zich door nieuwe stromingen niet liet verleiden (in de tweede helft van de 20ste eeuw kwamen er steeds meer vertalingen uit de Angelsaksische landen en Latijns-Amerika op de markt) en op magistrale wijze heeft aangetoond dat Skandinavië ons nog steeds rijke geschenken voorbehoudt. Persoonlijk meen ik dat een auteur die zoiets heeft gepresteerd in 80 boeken en 2.000 artikels niet verdient vergeten te worden, maar respectvol in ere moet worden gehouden.

Literatuur

Adriaan Magerman, In memoriam Piet Schepens, De Periscoop, maart 1967. Roni Ranke, Piet Schepens 65 jaar, WIJ, 21 mei 1966

Jef De Pauw, "Het Geslacht Ödmark" van Ragnar Holström, vertaald door Piet Schepens, Radio Gent, 25 augustus 1960.

Daniël Van Ryssel